

PATVIRTINTA

Sangrūdodos pagrindinės mokyklos direktoriaus

2024 m. vasarą 1 d. įsakymu Nr. 11-7

TECHNOLOGIJŲ MOKYTOJO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 5

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Sangrūdodos pagrindinės mokyklos technologijų mokytoju gali dirbti aukštesnįjį arba aukštąjį išsilavinimą ir atitinkamą kvalifikaciją turintis pedagogas, mokantis saugiai dirbti ir instruktuoti (įforminus instruktavimų registracijos žurnaluose) pagal Sangrūdodos pagrindinės mokyklos galiojančią tvarką.

2. Technologijų mokytojas turi būti pasitikrinęs sveikatą Sangrūdodos pagrindinės mokyklos nustatyta tvarka ir periodiškumu.

II SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

3. Pavojingi, kenksmingi ir kiti rizikos veiksniai, esantys ar galintys pasireikšti darbuotojo darbo aplinkoje, galimas poveikis darbuotojo saugai ir sveikatai, prevencinės priemonės:

Rizikos veiksnys	Poveikis saugai ir sveikatai	Prevencinės priemonės
Nepakankamas apšvietimas.	Didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas, mažėja darbuotojo pastabumas.	Didinti šviestuvų kiekį ar papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus.
Netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė, ventiliacija ir t.t.)	Įvairaus sunkumo ūmių sveikatos sutrikdymų ar profesinių ligų rizika.	Įvertinus mikroklimatą naudoti tinkamus darbui šiomis sąlygomis drabužius, avalynę.
Elektromagnetiniai laukai. 	Gali skaudėti galvą, greičiau pavargstama, jaučiamas silpnumas. Pažeidžiama nervų sistema, sutrinka kraujotaka.	Elektromagnetinių laukų matavimai darbo vietose. Įrengti pagalbinę įrangą, sumažinančią elektromagnetinių laukų spinduliavimą.
Visą žmogaus kūną ir rankas veikianti vibracija.	Neigiamas poveikis visam organizmui, nuovargis. Ypač pasireiškiantis raumenų, kaulų struktūros, neurologiniais ir kraujagyslių pakenkimais.	Darbo priemonių, keliančių mažesnę vibraciją, naudojimas. Vibracijos šaltinio izoliavimas. Darbo trukmės ribojimas.
Aštrūs gaminio kraštai.	Tikimybė įsipjauti, įsidurti į aštrius daiktus, briaunas, patirti	Dirbti su darbo pirštinėmis.

	<p>sužalojimus ar įvairaus sunkumo traumas.</p>	
<p>Pavojus susijęs su pavojingomis cheminėmis medžiagomis bei jų mišiniais.</p> 	<p>Galimi įvairaus sunkumo kvėpavimo takų, gleivinės, odos sudirginimai ar sužalojimai, galintys įtakoti ūmius ar lėtinius susirgimus, alergines organizmo reakcijas.</p>	<p>Laikytis cheminių medžiagų, preparatų saugos duomenų lapų reikalavimų. Pakeisti pavojingą cheminį veiksni cheminiu veiksniu ar procesu, kuris mažiau pavojingas arba ne toks pavojingas darbuotojų saugai ir sveikatai.</p>
<p>Dulkės ir aerozoliai (dėl darbo greta dulkes ir aerozolius į darbo aplinką išskiriančių įrenginių).</p> 	<p>Galimi įvairaus sunkumo kvėpavimo takų, gleivinės, odos sudirginimai ar sužalojimai, galintys įtakoti ūmius ar lėtinius susirgimus, alergines organizmo reakcijas, plaučių ligas ir net profesinius susirgimus (silikozę, beriliozę).</p>	<p>Įrengti tinkamas vėdinimo sistemas. Darbo trukmės trumpinimas dirbant kenksmingų medžiagų poveikyje. Kvėpavimo takų AAP naudojimas (tinkamų filtrų parinkimas).</p>
<p>Elektros srovės poveikis, esant netvarkingai instaliacijai ar netinkamai naudojant elektrinius prietaisus, įrenginius ir įrankius.</p> 	<p>Įvairaus sunkumo traumų (net mirtinų), sveikatos sutrikdymų rizika.</p>	<p>Laikytis elektroaugos reikalavimų. Nenaudoti netvarkingų elektrinių įrankių, įrengimų, kitų darbo priemonių. Nesiliesti prie neizoliuotų elektros įrangos dalių, kuriomis teka elektros srovė. Remontuoti elektros įrenginius ir prietaisus gali tik asmuo, turintis atitinkamą elektroaugos darbuotojo kvalifikaciją.</p>
<p>Netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios grindų ar grindinio dangos).</p> 	<p>Paslydimas, pargriuvimas. Galimos įvairaus sunkumo traumas: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.</p>	<p>Užtikrinti, kad darbo vietoje grindų dangos būtų neslidžios, sausos, lygios, nuolat valomos, jeigu dėl darbo specifikos grindys būna šlapios ir slidžios, būtina dėvėti apsaugančią nuo paslydimo avalynę, slidžius paviršius pažymėt ženklais.</p>
<p>Netvarkingos ar užgriozdintos patalpos.</p>	<p>Užkliuvimas, pargriuvimas, užgriuvimas, nukritimas. Galimos įvairaus sunkumo traumas: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai ar net mirtinos traumas.</p>	<p>Nuolat palaikyti tvarką ir švarą patalpose. Laikytis patalpų eksploatavimui keliamų reikalavimų. Praėjimai turi būti laisvi, neužkrauti detalėmis, daiktais, išsikišantys vamzdynai turi būti paslėpti grindyse, laiptų pakopos turi būti lygios, lipant laikytis už porankių.</p>

<p>Netvarkingi įrengimai, įrankiai, prietaisai ir kt.</p>	<p>Tikimybė įsipjauti, įsidurti į aštrius daiktus, briaunas, patirti sužalojimus ar įvairaus sunkumo traumas.</p>	<p>Dirbti tik su tvarkingais ir reikiamos komplektacijos įrenginiais, įrengimais, įrankiais ir prietaisais, juos naudoti pagal paskirtį ir prisilaikant jų eksploatavimo taisyklių reikalavimų.</p>
<p>Krentantys daiktai.</p> 	<p>Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos.</p>	<p>Daiktus, įrankius, medžiagas ir kitas priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi, nebūti vietose, kur vyksta krovos darbai.</p>
<p>Įkaitę paviršiai, karštos įrenginių, mechanizmų dalys.</p> 	<p>Galimi įvairūs terminiai sužeidimai.</p>	<p>Nesiliesti ir plikomis rankomis neliesti įkaitusių paviršių, kurių negalima uždengti apsaugomis.</p>
<p>Besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos mechanizmų ir įrengimų dalys.</p> 	<p>Galimos įvairaus sunkumo traumos, galūnių sužalojimai.</p>	<p>Neliesti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių, grandinėlių.</p>
<p>Per didelis triukšmo lygis (darbuotojo darbo vietoje bendras triukšmo lygis neturi viršyti 85 dBA).</p> 	<p>Galimi įvairaus sunkumo klausos ir vestibuliarinio aparato sutrikimai.</p>	<p>Sumažinti triukšmo lygį veikiant triukšmo šaltinį ir sklidimo bei atsispindėjimo parametrus Darbo trukmės triukšmingoje aplinkoje ribojimas.</p>
<p>Gaisro ir sproginimo pavojus.</p> 	<p>Galimas nudegimo ar net žuvimo pavojus.</p>	<p>Panaikinkite artimus uždegimo šaltinius (kibirkštis, cigaretė). Laikykite gesintuvus lengvai prieinamoje vietoje. Nustatykite veiksmų kilus gaisrui planą.</p>
<p>Nepatogi, priverstinė darbo poza</p>	<p>Galimi skeleto sistemos ir raumenų pažeidimai.</p>	<p>Tinkamai parinkti darbo pozą ir darbo priemonių išdėstymą, keisti darbo pozą. Vengti pasistiebimų, pasilenkimų – ypač 90° kampu ir daugiau.</p>
<p>Dėmesio įtampa.</p>	<p>Galimos įvairaus sunkumo traumos.</p>	<p>Daryti pertraukas, pavaikščioti, padaryti akių mankštą, jei yra galimybė pakeisti darbą, kuris reikalauja mažesnės įtampos.</p>

Stresas dėl netinkamo darbo organizavimo, kvalifikacijos stokos	Dėl netinkamo darbo organizavimo galimos problemos tarp kolegų, konfliktai tarp darbuotojų ir vadovaujančio personalo. Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos.	Sukurti tiesioginę ir aiškia informacijos sistemą, kuri padėtų išvengti klaidų.
Psichologinis smurtas, fizinio smurto grėsmė.	Galimi fiziniai ir psichikos sveikatos negalavimai (širdies, kraujagyslių sistemos, virškinimo sistemos ir kt. ligos, lėtinis nuovargis, nemiga ir kt.). Fizinį sužalojimų tikimybė.	Visada pajutus galimą smurto grėsmę, informuoti vadovybę. Kilus pavojui, kviestis pagalbą (apsaugos, policijos pareigūnus). Stengtis nekonfrontuoti su smurtautoju, atsitraukti į saugią vietą, sulaukti pagalbos.
Asmens higienos taisyklių nesilaikymas.	Galimi apsinuodijimo, infekcijų, ir virškinimo trakto negalavimai. Ūmūs susirgimai ar net mirtis.	Valgyti, prausti ar atlikti gamtinius reikalus tik tam pritaikytose vietose.

4. Darbdavys, įvertinęs kenksmingus ir pavojingus rizikos veiksnius, privalo nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis:

5. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:

5.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;

5.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir esamą darbuotojo sveikatos būklę;

5.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui.

6. Darbdavys, esant reikalui, turi teisę nemokamai išduoti darbuotojui asmeninių apsaugos priemonių daugiau, negu numatyta pagal asmeninių apsaugos priemonių sąrašą.

7. Asmeninė apsaugos priemonė yra darbdavio nuosavybė, todėl ją technologijų mokytojas turi grąžinti išeidamas iš darbo, pereinamas į kitą darbą toje pačioje įstaigoje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą. Asmeninė apsaugos priemonė turi būti keičiama, jeigu ji susidėvi, baigėsi naudojimo terminas ar dėl kitų priežasčių ji netinkama naudojimui.

8. Technologijų mokytojas privalo:

8.1. dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

8.2. rūpestingai prižiūrėti asmenines apsaugos priemones ir jas naudoti pagal paskirtį, laiku pranešti mokyklos direktoriui arba darbų saugos tarnybai apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

8.3. įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dingo arba buvo sugadinta.

III SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

9. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones, patikrinti ar jos tvarkingos ir naudoti jas pagal paskirtį.

10. Draudžiama dirbti su suplyšusiais, atsilapojusiais, netvarkingais darbo drabužiais.

11. Atidžiai apžiūrėti savo darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti dirbti, įsitikinti, ar grindys sausos, neslidžios, vizualiai patikrinti, ar pakankamas vietinis apšvietimas. Patikrinti, ar patogiai išdėstytas darbu reikalingos mokymo priemonės.

12. Suplanuoti veiksmus ir kruopščiai pasiruošti technologijų pamokai.

13. Vizualiai patikrinti patalpoje esančių įrenginių būklę:

13.1. ar jie įžeminti (įnulinti);

13.2. ar uždengti elektros skydelio, įrenginio kontaktai, turintys elektros įtampą;

13.3. ar tvarkingas elektros kabelio kištukas, kištukinis lizdas, į kurį jungiamas įrenginys;

13.4. ar nenutrūkę elektros laidai, jungiantys įrenginį su elektros tinklu, ar nepažeista jų izoliacija;

13.5. ar įrenginį jungiantys su elektros tinklu laidai nesiliečia prie karštų, drėgnų, kitų kabelių, aštrių briaunų, kitų įžemintų įrenginių;

13.6. ar laidai apsaugoti nuo atsitiktinių mechaninių pažeidimų. Laidai (kabeliai) turi būti jungiami prie kištukinio lizdo taip, kad nebūtų galimybės ant jų užlipti ar einant už jų užsikabinti;

14. Patikrinti ar produktai, kurie bus naudojami maisto gamybai nesugedę, jų galiojimo laikas nepasibaigęs.

15. Pastebėjus bet kokią gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti mokyklos direktorių. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

IV SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

12. Vykdyti Sangrūdodos pagrindinės mokyklos darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko reikalavimus, ilsėtis, valgyti tik tam tikslui skirtose vietose.

13. Praktinius darbus technologijų kabinete leisti atlikti tik sveikatą pasitikrinusiems ir instrukuotiems, kaip saugiai dirbti, mokiniams.

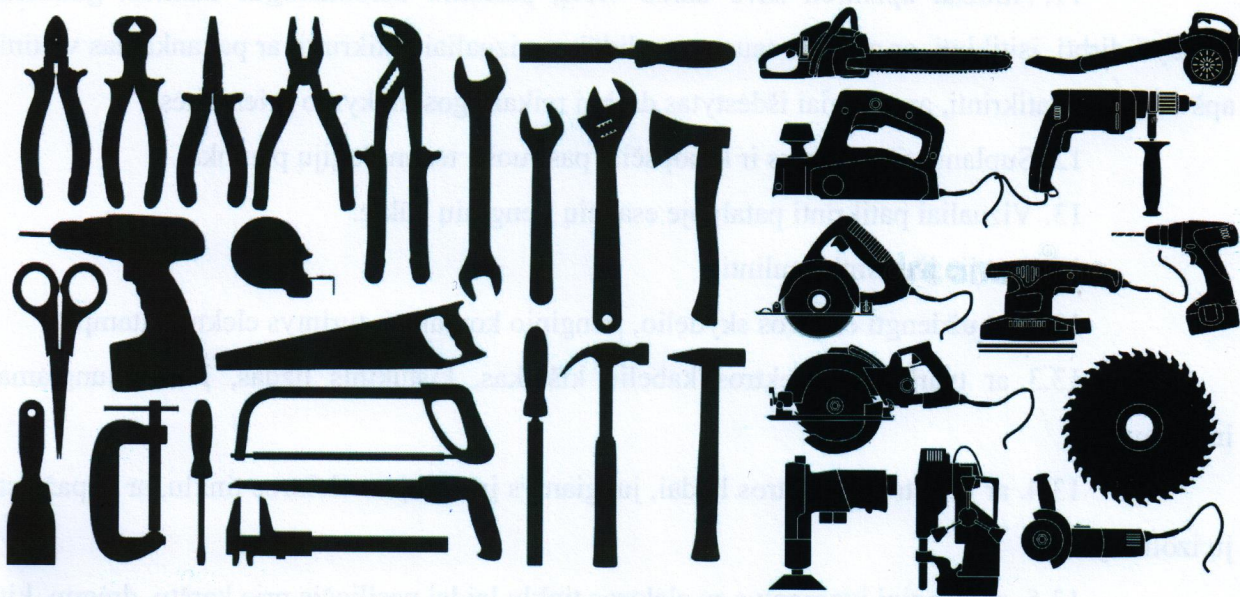
14. Technologijų mokytojas privalo mokyti moksleivius tik tų darbų, kurių saugūs atlikimo būdai žinomi.

15. Prieš pradėdant praktinį darbą aprūpinti mokinius asmeninėmis apsaugos priemonėmis (pirštinėmis, veido skydeliais, ausų kištukais, kaukėmis ar pan.).

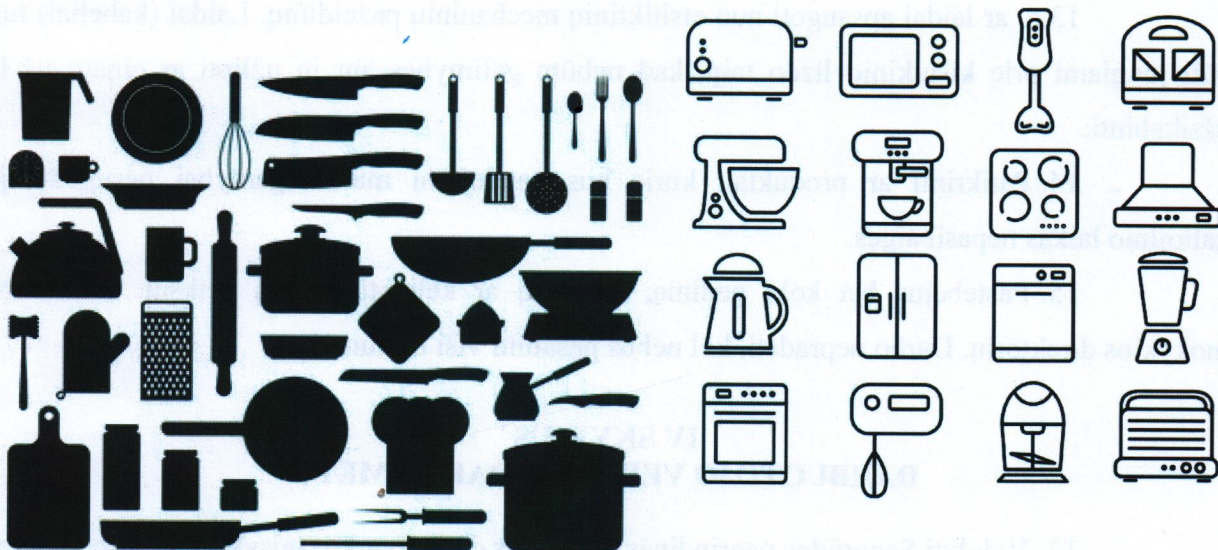
16. Aiškiai ir tiksliai išaiškinti moksleiviams suplanuoto praktinio darbo eigą.

17. Parodyti ir supažindinti mokinius su įrankiais, įrenginiais, prietaisais, kurie bus naudojami atliekant praktinius darbus:

17.1. medžio/metalo apdirbimui naudojamų įrankių ir įrenginių pavyzdžiai:

17.2. maisto gamybai naudojamų įrankių ir prietaisų pavyzdžiai:

save, naudojant sausą rankšluostį arba dėvėti termoizoliacines pirštines;

19.11. elektros prietaisus surinkti, išrinkti ir valyti galima tik išjungus iš elektros tinklo;

19.12. dirbant su mikrobangų krosnele, sekti, kad veiktų signalizacija. Nejungti krosnelės, kurios durelės atidarytos;

19.13. mėsą į mėsmalę dėti neskubant, vienodais kiekiais, spausti mėsą į pakrovimo angą tik mediniu arba plastmasiniu grūstuvėliu, bet ne rankomis. Įstrigusius produktus pašalinti mentele tik išjungus mėsmalę;

19.14. bulves ar kitas daržoves į tarkavimo mašiną dėti vienodais kiekiais, neskubant, spausti daržoves į pakrovimo angą tik mediniu arba plastmasiniu grūstuvėliu, bet ne rankomis. Įstrigusius produktus pašalinti mentele tik išjungus tarkavimo mašiną;

19.15. padėklus ar indus į orkaitę dėti ir išimti užsimovus termoizoliacines pirštines,

19.16. elektros vandens pašildytojus, virdulius, kavos virimo aparatus naudoti specialiai skirtose vietose, statant juos ant nedegaus pagrindo;

19.17. draudžiama laikyti šalia atviros ugnies ir stipriai įkaitintų daiktų lengvai užsidegančias medžiagas;

19.18. karštą skystį į stiklainius indus pilti atsargiai;

19.19. pasterizuojant ir sterilizuojant produktus, stiklainius, pridengtus dangteliais, sudėti į katilą su dvigubu dugnu, o po to išimti su specialiomis žnyplėmis ir padėti ant sauso paviršiaus, metalini dangtelį užsukti rankine mašinėle palaiptiui priveržiant rankenėlės sraigta.

20. Siuvimas:

20.1. įjungti siuvimo mašiną galima tik pilnai pasiruošus operacijos atlikimui, t. y. pakelti siuvinio prispaudimo kojelę, pakišti siuvinį po ja. išlyginti raukšles, nuleisti siuvinio prispaudimo kojelę;

20.2. neatliekant operacijų, siuvimo mašinos elektros variklis turi būti išjungtas;

20.3. siuvant neliesti rankomis judančių siuvimo mašinos detalių;

20.4. keisti adatą, reguliuoti dygsnį, įstatyti šaudyklę į centrą, valyti, tepti mašiną tik išjungus elektros variklį ir įrengimui pilnai sustojus;

20.5. siuvant siūlę, gaminį laikyti abiem rankom, kad pirštai nepatektų po adata;

20.6. siekiant apsaugoti akis nuo lūžusios adatos dalių, nesilenkti žemai prie siuvimo mašinos;

20.7. dirbant su siuvimo – apmėtymo mašina, rankų plaštakas laikyti ant platformos krašto, kad pirštai nepakliūtų po peiliais ar adata;

20.8. tuo pačiu metu negalima siūti viena mašina dviem moksleiviams;

20.9. siuvant ar siuvinėjant rankomis, dirbti su antpirščiu;

20.10. adatas ir smeigtukus laikui tam skirtoje vietoje (dėžutėje, pagalvėlėje);

20.11. draudžiama adatas, smeigtukus ar segtukus įsismeigti į dėvimus drabužius;

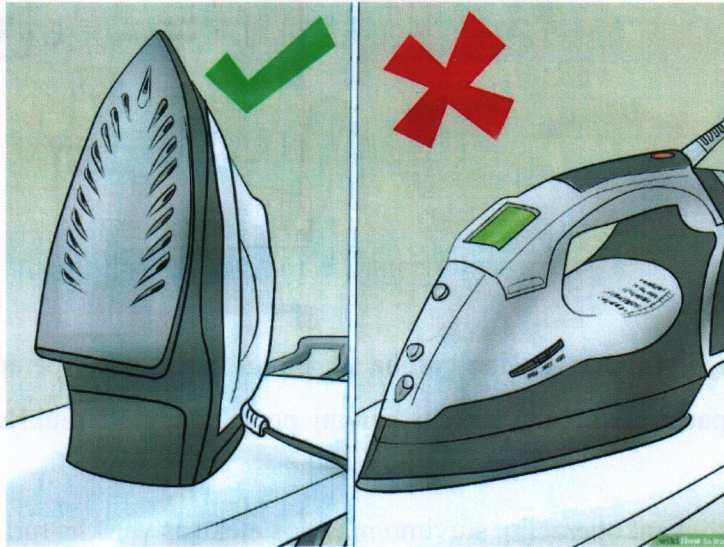
20.12. negalima dirbti su surūdijusiomis adatomis, smeigtukais ar segtukais.

21. Žirkles laikyti dėžutėje, dėti ant stalo suglaustas, rankenėlėmis į save, paduoti kitam žirkles reikia rankenėlėmis į priekį.

22. Dirbant su lygintuvu:

22.1. neliesti jo metalinių paviršių rankomis, netrankyti į stalą, gaminių sudrėkinimui naudoti purkštuvus;

22.2. lyginimo pertraukų metu lygintuvą statyti vertikaliai ant nedegaus padėklo, nuolat stebėti, kad lygintuvo korpusas neliestų elektros laido;

22.3. pilti į lygintuvą vandenį ir išpilti iš jo galima tik išjungus iš elektros tinklo;

22.4. nepilti vandens į karštą lygintuvą, palaukti kol ataus.

23. Vąšelius, virbalus laikyti tam skirtoje vietoje, nelaikyti vąšelio ir virbalų arti akių.

24. Dirbant tekimo staklėmis:

24.1. tekinant tarp centrų įtvirtintas detales, reikia naudoti pavalkėlinį griebtuvą arba pavalkėlį su apsauginiu žiedu;

24.2. detalė, įtvirtinta centruose, turi remtis visu centravimo skylių kūginiu paviršiumi;

24.3. tekimo skydas, griebtuvas ir kitos tvirtinimo priemonės turi būti taip įtaisytos, kad negalėtų pačios atsisukti arba atitrūkti nuo spindulio, keičiant jų sukimosi kryptį;

24.4. naudoti specialų raktą griebtuvui užspausti;

24.5. draudžiama poliruoti, dildyti besisukančias detales su išsikišusiomis dalimis, išpjovomis, grioveliais, laikant įrankį rankose.

25. Dirbant gręžimo staklėmis:

25.1. apdorojamas detales įtvirtinti ant stalo ar plokštės spaustuvais;

25.2. spaustuvai ir kiti įtaisai turi būti techniškai tvarkingi;

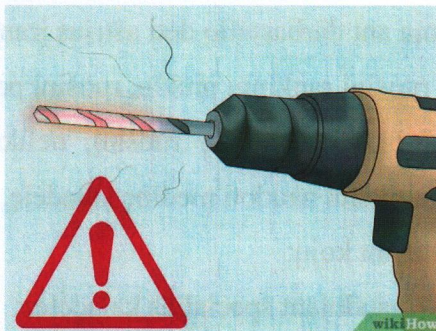
25.3. išimant grąžtą, reikalinga naudotis specialiais raktais, spindulį nuleisti žemyn;

25.4. grąžtą prie gręžiamos detalės nuleisti palengva, nesmūgiuojant;

25.5. draudžiama rankomis laikyti apdorojamą detalę;

25.6. gręžiant giliaš skyles, grąžtą periodiškai ištraukti drožlių nuvalymui;

25.7. neliesti plikomis rankomis įkaitusio grąžto;

25.8. negalima atšaldyti pjovimo įrankio šlapiais skudurais ar šepečiu.

26. Dirbant šlifavimo staklėmis:

26.1. dirbant staklėmis, reikia stovėti disko plokštumos šone;

26.2. šlifuojamą detalę prie disko spausti palengva, nesmūgiuoti apdorojama detalė į diską;

26.3. šlifuojamą įrankį stipriai laikyti rankose;

26.4. prieš išjungiant stakles, atitraukti šlifuojamą detalę nuo disko;

26.5. negalima stabdyti disko detalė ar kitu daiktu;

26.6. įsidėmėti, kad ir nežymiai ranka palietus besisukantį diską, gali įvykti nelaimė!

27. Dirbant šaltkalvio darbus:

27.1. dirbti su kirstukais galima tik užsidėjus apsauginius akinius su nedūžtančiais stiklais;

27.2. įrankių (raktų, replių, žnyplių ir kt.) negalima pailginti ant rankenų užmovus vamzdžius ar kitu būdu;

27.3. detalės turi būti patikimai įtvirtintos darbastalyje;

27.4. kertant metalą, būtina apsaugoti save ir aplinkinius žmones nuo lekiančių nukirstų detalių;

27.5. apdorojamos detalės, ruošiniai, įrankiai turi būti padėti taip, kad nenukristų;

27.6. skardos lapus žymėti specialiu brėžikliu su kotu;

27.7. kirpti trumpas ir siauras juostas galima jas laikant replėmis.

28. Atliekant medžio apdirbimo darbus:

28.1. dirbant su rankiniu įrankiu, patikrinti, ar jis tvarkingas ir aštrus;

28.2. detalės turi būti patikimai įtvirtintos darbastalyje;

28.3. viniš ar plaktukas turi būti tvirtai užmauti ant koto ir sutvirtinti pleištu;

28.4. įrankių rankenos turi būti nesuskilusios, nesupleišėjusios, pagamintos iš kietos medienos, stiprios ir gerai pritvirtintos;

28.5. įrankių, vinių, medvaržčių ir kitokių smulkių daiktų nešiojimui ir laikymui

reikalinga naudoti krepšius ir dėžutes;

28.6. draudžiama ant darbatalio dėti aštrius įrankius asmenimis į viršų;

28.7. pjaunant ruošinį rankiniu pjūklu, ruošinį patikimai įtvirtinti;

28.8. pradėdant pjauti detalę ar ruošinį, nefiksuoti pjūklo prie pjaunamos vietos pridėjus rankos delną – šiam tikslui naudoti medinę kaladėlę, o baigiant perpjauti ruošinį, saugotis, kad atpjauta dalis neužkristų ant kojų;

28.9. šlifuoti tik naudojant specialias kaladėles;

28.10. medžio apdirbimo dirbtuvėse nuolat valyti dulkes nuo grindų, įrengimų ir komunikacijų;

28.11. dažus ir laką laikyti ir nešioti nedūžtančiuose ir sandariai uždarytuose induose - techninių darbų kabinete galima laikyti degių medžiagų, lengvai užsiliepsnojančių skysčių kieki, skirtą tik vienai mokslo dienai.

29. Atliekant elektrotechnikos darbus:

29.1. remontuoti, ardyti, surinkti elektros prietaisus galima tik išjungus iš elektros tinklo ir jiems pilnai ataušus;

29.2. schemas sujungti taip, kad laidai nebūtų įtempti ir nesikryžiuotų;

29.3. surinktą montuojamą schemą įjungti tik ją patikrinus;

29.4. draudžiama pirštais tikrinti ar yra įtampa.

30. Technologijos mokytojas praktinių darbų metu turi pastoviai stebėti:

30.1. darbatalių tvarkingumą;

30.2. moksleivių atliekamus darbus;

30.3. moksleivių būklę bei elgesį, nurodyti jų daromas klaidas.

31. Nepalikti moksleivių be priežiūros, ypač kontroliuoti moksleivių elgesį, kai naudojami aštrūs, smailūs įrankiai, pjovimo, gręžimo, pjaustymo įrenginiai, kaitlentės ar kiti elektros prietaisai.

32. Draudžiama be mokyklos direktoriaus žinios patikėti pareigas ar darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikinėti darbus, nesusijusius su praktinio darbo vykdymu.

33. Technologijų mokytojui draudžiama:

33.1. pašaliniams asmenims patikėti praktinius technologijų darbus vykdančių moksleivių priežiūrą;

33.2. savavališkai atlikinėti darbus nesusijusius su užduoties vykdymu;

33.3. laikyti asmeninius daiktus darbo vietoje;

33.4. valgyti darbo vietoje;

33.5. ateiti į darbą neblaiviam, apsvaigusiam nuo narkotinių, toksinių medžiagų, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus, narkotines bei toksines medžiagas.

34. Technologijų mokytojas atsako už praktinius technologijų darbus atliekančių moksleivių saugumą.

35. Negalima vykdyti užsiėmimų blogai apšviestoje patalpoje.

36. Užsiėmimams vykstant klasėje/dirbtuvėje, ji turi būti švari, lygi, be įdubimų ir atplaišų, joje neturi būti pašalinių daiktų.

37. Neatitraukti dėmesio nuo darbo ir neužsiminėti pašaliniais darbais.

38. **Elektrosaugos reikalavimai:**

38.1. neliesti drėgnomis rankomis elektros laidų, kabelių, kištukų, prietaisų ar įrenginių;

38.2. nedirbti su elektros įrankiais ar prietaisais, jeigu prisilietus jaučiamas elektros poveikis;

38.3. nedirbti su netvarkingais elektros įrankiais, prietaisais ar įrenginiais;

38.4. dirbti tik su įžemintais prietaisais bei įrenginiais;

38.5. nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio apšildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, kad esant pažeistai izoliacijai ir šioms dalims turint elektros įtampą, nesusidarytų grandinė tekėti elektros srovei per žmogaus kūną;

38.6. neremontuoti pačiam sugedusį elektros įrenginį, laidus, kištuką, kištukinį lizdą. Tai atlikti privalo darbuotojas, turintis elektrotechninio personalo reikiamą kvalifikaciją.

V SKYRIUS

DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

39. Būtina išjungti elektros srovę ir pranešti mokyklos direktoriui šiais atvejais:

39.1. pastebėjus stiprų detalių, laidų įkaitimą;

39.2. sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja kištukinis lizdas, jungtukas);

39.3. pajutus svylančių laidų kvapą;

39.4. nutrūkus elektros energijos tiekimui.

40. Įsijungus apsauginei ar priešgaisrinei signalizacijai, nedelsiant reaguoti į pavojaus signalą:

40.1. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;

40.2. prireikus iškviesti specialiąsias tarnybas bendru pagalbos telefonu 112.

41. Kilus gaisrui:

41.1. prireikus iškviesti ugniagesius;

41.2. evakuoti žmones;

41.3. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, smėliu, žeme, velėna, uždengiant nedegia medžiaga);

41.4. informuoti mokyklos direktorių.

42. Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą arba iš darbo:

42.1. nedelsiant iškviesti greitąją medicinos pagalbą arba kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą;

42.2. suteikti nukentėjusiesiems pirmąją pagalbą;

42.3. informuoti mokyklos direktorių;

42.4. darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu, jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtinausi pakeitimai, įforminus aktu.

VI SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

43. Sutvarkyti darbo vietą.

44. Išjungti visus naudotus įrenginius ir prietaisus, padėti į jiems skirtą vietą.

45. Informuoti mokyklos direktorių apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turėjusius įtakos saugiam darbo atlikimui.

INSTRUKCIJĄ PARENGĖ:

UAB „VERSLO ALJANSAS“ (302327605)